

Етичний кодекс

Кодекс визначає професійні стандарти та загальні принципи поведінки психоаналітично орієнтованих фахівців та кандидатів у фахівці стосовно клієнтів, колег, суспільства та психоаналітичної терапії.

Аналітичні відносини між клієнтом та терапевтом починаються під час їхньої першої взаємодії, продовжуються протягом усього періоду терапії та зберігаються після її завершення – у постаналітичній фазі.

Етичний Кодекс визначає взаємодію між клієнтом та терапевтом протягом усього періоду терапії та трьох років після її закінчення.

Етичний Кодекс є обов'язковим для всіх членів УАП.

Сертифікованими членами УАП вважаються члени УАП, які мають статус не нижче стажистів: стажист, спеціаліст, тренінговий аналітик, супервізор. Усі сертифіковані члени УАП повинні письмово заявити про те, що вони дотримуються Етичного Кодексу у своїй професійній діяльності.

1. Практика психоаналізу

1.1. Діяльність спеціаліста, який практикує психоаналіз або психоаналітично орієнтовану терапію, спрямована на вирішення завдань та проблем клієнта та здійснюється чітко в рамках психоаналітичного контракту.

1.2. Усі процедури, що використовуються при наданні допомоги клієнтові, є вербальними або заснованими на невербальних комунікативних сигналах, які можуть бути перетворені на вербальні.

1.3. Професійна поведінка спеціаліста визначається інтересами клієнта, безпекою суспільства та самого психоаналітика.

1.4. Найважливішою основою психоаналітичної роботи є інформованість та добровільна участь клієнта у психоаналітичному процесі.

1.5. Професійна етика не припускає жодних форм використання клієнта на користь фахівця. Фізичний контакт агресивної чи сексуальної природи з боку фахівця чи кандидата не може бути визнаний етичним навіть за згодою клієнта на нього.

2. Етичні права та обов'язки психоаналітиків та клієнтів.

2.1. Фахівець має право обирати ті чи інші умови та техніку терапії. Він повинен повідомити клієнта, що терапія здійснюватиметься у формі діалогу та переважно шляхом переведення будь-яких спонукань чи потягів до словесної форми.

2.2. Фахівець має право відмовитися від роботи з клієнтом, якщо вважає, що поставлена останнім мета може бути шкідливою або нереалістичною для клієнта, суспільства, самого терапевта.

2.3. Протягом терапевтичної сесії клієнт має право висловлювати всі свої думки та почуття. Фахівець зобов'язаний досліджувати та працювати з тими думками та почуттями клієнта, які звернені на нього. Право клієнта висловлювати всі свої почуття не повинно стримуватись неадекватним чи недоречним використанням інтерпретацій чи звинуваченнями у патологічному вираженні почуттів. Спеціаліст має право іншими способами перешкоджати образливій поведінці з боку клієнта, спрямованої на отримання задоволення за його рахунок, та право встановлювати межі терапевтичної роботи.

2.4. Відносини між клієнтом та фахівцем вже самі по собі є інструментом терапії; їхній розвиток має підтримуватись через використання психоаналітичних технік. Клієнт має право в рамках психоаналітичної сесії реагувати на фахівця у будь-якій (вербальній) формі протягом усього часу, необхідного для повної вербалізації реакцій на взаємини. Така (нічим не обмежена) вербалізація є спрямованою на дослідження особливостей особистості та захисту клієнта, що виявляються в терапії.

2.5. Фахівець зобов'язаний використовувати діагностичні сесії для дослідження проблем і прийняття рішення про те, чи зможе він бути корисним клієнтові.

2.6. Фахівець має активно протидіяти ідеям та діям, які принижують гідність клієнтів у зв'язку з їхнім етнічним походженням, расою, статтю, сексуальною орієнтацією, релігійними переконаннями чи соціально-економічним становищем.

3. Психоаналітичний контракт

3.1. Спеціаліст укладає з клієнтом терапевтичний контракт та надає допомогу виключно у контексті цієї угоди. Контракт визначає терапевтичні відносини як взаємне прагнення, в якому професійні знання та навички спеціаліста будуть використані для розуміння свідомих та позасвідомих мотивів поведінки клієнта на користь вирішення його проблем.

3.2. Первинний контракт включає угоду про тривалість і частоту сесій, їхню вартість і спосіб оплати, час і місце проведення. Інші пункти контракту обговорюються за необхідності у процесі терапії: наприклад, умови скасування сесій, оплати пропусків сесій тощо.

3.3. Клієнт не може зазнавати терапії проти його волі або без його згоди. Це правило поширюється і на дітей, для терапії яких потрібна також згода батьків чи офіційних опікунів. Однак, незважаючи на ці особливі функції дорослих, фахівець, як правило, укладає окрему угоду з дитиною. Права дитини не можуть бути порушені односторонньою угодою з її батьками.

4. Конфіденційність та протоколи

4.1. Порушення конфіденційності з боку фахівця, без письмової на те згоди клієнта, є грубим порушенням професійної етики. У всіх інших випадках інформація про клієнта, отримана фахівцем у процесі терапії, повинна подаватися (у доповідях, публікаціях тощо) таким чином, щоб клієнт не міг бути ідентифікований.

4.2. Винятком є лише ті випадки, коли, на думку фахівця, збереження конфіденційності становить потенційну небезпеку для клієнта, інших людей чи суспільства. Фахівець повинен знаходити баланс між дотриманням конфіденційності та збереженням благополуччя суспільства.

4.3. Клієнт повинен бути проінформований про конфіденційність щодо матеріалу, який повідомляється, та про умови, за яких вона може бути порушена. Домовленість про дотримання конфіденційності є безстроковою.

5. Оплата терапії

5.1. У психоаналітичній практиці фахівець отримує плату від клієнта лише за надані ним послуги та витрачений час роботи. Розмір погодинної оплати визначається на основі відкритого обговорення з клієнтом і має бути прийнятним для обох сторін.

5.2. Клієнт несе матеріальну відповідальність за пропуски сесій.

5.3. Фахівець не сплачує і не отримує комісійних під час передачі чи перенаправлення пацієнтів іншим фахівцям.

5.4. В інших випадках питання оплати вирішуються відповідно до законодавства України.

6. Професійна компетентність

6.1. У психоаналітичній практиці фахівець несе персональну відповідальність за свою роботу та здійснює свою діяльність лише у межах своєї компетенції. У разі припинення практики, одужання клієнта або завершення контракту з клієнтом він може передавати свої функції лише особам, які за своїм професійним досвідом (освітою та тренінгом) є достатньо кваліфікованими для їхнього виконання.

6.2. Фахівець постійно працює над підвищенням своєї професійної компетенції, бере участь у конференціях, з'їздах, симпозіумах, семінарах та школах, присвячених актуальним проблемам психотерапії та психоаналізу.

6.3. Спеціаліст практикує в рамках існуючих у психоаналітичній практиці правил відповідно до свого рівня компетентності.

6.4. Фахівець ніколи не вдається до поєднання аналітичної психотерапії та психофармакотерапії, не виписує рецептів, не встановлює психіатричних діагнозів, не здійснює експертизу осудності клієнта, не приймає рішень щодо необхідності примусового лікування тощо. У ситуаціях, коли те чи інше питання діагностики та терапевтичної тактики або збереження здоров'я та життя клієнта виходить за рамки його компетенції, він вважає своїм професійним та моральним обов'язком звернутися до колеги (колег) із суміжних галузей терапевтичних та медичних знань та практики.

6.5. Систематичне консультування з колегами, як і консультування колег, що звернулися, завжди здійснюється на користь клієнта, а не фахівця. Ніхто не може відмовити своєму колезі у такого роду професійній підтримці та допомозі.

6.6. Фахівець повинен використовувати будь-які можливості для супервізування своєї практики у всіх випадках, коли це може підвищити якість роботи та успішність терапії.

6.7. У період психоаналітичного тренінгу майбутні спеціалісти повинні самостійно дбати про отримання адекватних (кількісно та якісно) сесій персонального аналізу та супервізій своєї практики, відповідно до чинних стандартів терапевтичного тренінгу (стандартів державної чи громадської акредитації).

7. Рекламування

7.1. Майбутні фахівці, які перебувають на різних етапах професійного тренінгу, не можуть вважати себе психоаналітиками або психоаналітичними терапевтами до завершення персонального тренінгу та виконання стандарту державної чи громадської акредитації, підтвердженого відповідним сертифікатом.

8. Психоаналітичний тренінг

8.1. Персональний психоаналітичний тренінг є обов'язковим етапом підготовки психоаналітично орієнтованого фахівця і включає: 1) теоретичну підготовку, 2) навчальний аналіз та 3) практику під контролем супервізора (при цьому два перші етапи розглядаються як підготовчі, а останній – як найважливіший).

8.2. Теоретична психоаналітична підготовка може здійснюватися як у рамках національного освітнього стандарту, так і за міжнародними стандартами в офіційно визнаних в Україні інститутах чи інших установах, що реалізують програми психоаналітичної освіти. Облік виконання освітніх програм здійснюється відповідно до законодавства України.

8.3. Персональний психоаналітичний тренінг може здійснюватися як у рамках національного стандарту, так і за міжнародними стандартами в офіційно визнаних в Україні вітчизняних чи зарубіжних фахівців.

8.4. Супервізійна підтримка може здійснюватись лише сертифікованими спеціалістами у рамках національного стандарту або за міжнародними стандартами в офіційно визнаних в Україні вітчизняних чи зарубіжних фахівців.